gallice nationis ciuitatē eſſe dixerūt. Cū de pō
tificis ageret electōe. nā q̄ pacto traiectū gallie
dabim⁹ trās duo rheni brachia ſitū. Quin ⁊ q̄
cis rhenū habitāt colonīēſes. diuēſeſq; ꝯſtat eē
germanos. Traiectēſiū q̄ppe ſitus. mos ſermo
q; germenic⁹ eſt. Traiectū diues ⁊ pplo̾ſa ciui-
tas eſt. ep̄s vrbis. xl. milia pugnatoꝝ ſi qñ ne-
ceſſitas ingruit educit ad bellū. forma viris ac
mulierib⁹ egregia. ab exteroꝝ incurſu ⁊ aqua-
rū inundatōe ⁊ ꝓpria virtute defendunt̄. Pot⁹
genti ceruiſia. vinū mercatores afferūt. In hac
ciuitate memoria nr̄a multe ſeditōes fuere. cū
ep̄m vni pti acceptū altera recuſaret. Deſideri⁹
aliq̄ȝdiu ep̄atum q̄etem tenuit. deinde a ciuib⁹
eiect⁹ romani pontificis ⁊ vicinoꝝ principum
aduerſus rebelles ſubditos auxilia implorauit.
illi dieſoldiū quendam ꝯtra ius phaſq; ſibi pre
ſulē aſſumpſere. Martin⁹ pōtifex max. anathe
ma in eos ꝓmulgauit. ꝯtēpſere ecc̄l̄iam obſti
nati hoies. expiri optuit arma. ingentes burgū
doꝝ ducis vicinorūq; p̄ncipum copie aduerſus
traiectenſes ducte infeliciter pugnauere. victor
cōuiuat populus. vij. annis ecc̄l̄ie mandata
ꝯtempſit. deſideri⁹ in exilio morit̄. Canonici q̄
ꝓpter eum patria pulſi fuerant Walranium
morſenſem archiepiſcopi colonienſis germa-
num ſucceſſorem eligūt. Agitata eſt in cōcilio
Baſilieñ. cauſa confirmata electio. iterū dam
nata in concilio traiectenſium rebellio. iterum
fruſtra pugnatū. Poſtremo miſſus ab Euge-
nio legat⁹ Johes ceſarieſis ep̄s q̄ poſtea ad car
dinalat⁹ honorē vocat⁹ morinenſis appellat⁹
cū retuliſſet vnicam pacā de ꝓuincie viā eē die-
ſoldio ignoſci eiq; gentis p̄ſulatū cōmitti exclu
ſo Walrauio rebelli populo ſatiſfactū eſt pul
chre ſane nulle victis leges fauent ſacroſq; ca-
nones potentia vincit. Voluerunt caliſti q̄ȝ im
periū ludere traiecteñ. q̄ mortuo dieſoldo ep̄m
ab eo datū recipe recuſarūt. ſ; aparitib⁹ philip-
pi burgūdie ⁊ potētia territi ⁊ p̄mis conatib⁹
infeliciter niſi furore depoſito paruerunt.

De Selandia prouincia inferioris germanie.

Ultimi germāoꝝ ad ſeptētrionē ⁊ occi
dētē v̄ſi. Saledini ſt̄ iſulares ppl̄i rhe
ni oſtijs obiecti. int̄ q̄s p̄cipue mitel-
burgeñ. hñt̄. ea c. tas ē egregie mūita. diues opū
negotōemq; marie accōmoda c⁹ haud pua pte
āno ſupiore incēdiū aſſūpſiſſe relatū ē. in curia
ciuiū id eueiſſe ꝯſtat. q̄ȝq; pleraq; miracl̄a refe
rūt̄ q̄ p̄tereo q2 ñ ſat⁹ dig teſtimōio cōprobant̄
ē ⁊ brielū oppidū ñ igbile aq̄s circūdatū. i q̄ eti
aȝ mīti mercatores nauib⁹ applicāt. ñ trāſibo
nūc rhenū germāicas q̄ ⁊ ibi hitāt gētes cōme
morat⁹. Dabit̄ ſuo loco d̄ hijs q̄ȝ dicēdi facl̄tas
ꝓſeq̄r vetis ac certe germāie ppl̄s ⁊ q̄ iūgūt̄ vel
traiectēſib⁹ vl̄ phriſijs ad meridiē expediam.

Weſtualia germanie prouincia

Weſtualia rheno fluuio ab occi den
ti clauditur. viſurgo ab oriente q̄m
veſeram hodie vocant. a ſeptentri
one phriſiam habet ⁊ traiectenſiuȝ
terram. meridiem haſſie montes excipiunt q̄s
anobos pholomeus appellare videtur. ex qui
bus amaſis fluuius oritur qui Padeburnam
⁊ monaſterium non ignobiles ciuitates alluēs
mediam ferme prouinciā interſecat ⁊ per phri
ſiam defluens fertur in mare. Salas quoqȝ flu
uius weſtualiam irrigat. inter quem ⁊ rhenū
cum druſus germanicus belligeraret domitis
hoſtibus victor appetijt. Quomō autem culto
res huius terre vocauit antiquitas difficile di
ctu eſt diſcordantib⁹ auctoribus. Strabo vici
nos rheni accolas hoc loco ſigambros appel
lare videtur. qui duce melone cum romāis bel
la geſſere. victiqȝ datis obſidibus pacem obti
nuere. q̄uis calcata fide ⁊ proditis obſidibus
rebellarunt. Pholomeus quoqȝ a parte ſepten
trionali germanie circa rhenum fluuium buſ
ſatores habitare tradit paruos appellatos ſic
cābros. oquetos ⁊ lonſiobardos inuenio apud
Strabonem circa amaſim fluuium bruteros
habitaſſe quos druſus nauali bello ſuperauit.
Bruteros autem bello victos ab auſtro in aq̄
lonem ⁊ occeanum dilapſos. Ob quam rem
coniecturam capere poſſumus hos eſſe qui ho
die pruteni appellantur aquilonares populi
de quibus ſupra diximus. facile namqȝ brute
ros in prutenos ſermo conuertit. Corolus ma
gnus multa cū weſtualis geſſit p̄lia coſqȝ ma
gnis afflixit cladibus coegitqȝ chriſti religio
nem amplecti relicto ydolorum cultu. quam cū
ſepius abnegaſſent. nec iuſiurandum aduerte
rent. vt metu pene rebellionem compeſcerent
occultos conſtituit iudices quibus poteſtatem
dedit vt q̄primum deiraſſe aliquem comper
iſſent. aut fregiſſe fidem aut aliquod aliud fla
gitium commiſiſſe mox illum ſupplicio affice
rent vbi primum comprehendi poſſet nulla ci
tatione preuia aut defenſiōe permiſſa. elegit em̄
viros graues ⁊ recti amantes quos plectere in
nocentes haud veriſimile ſint. Terruit ea res
weſtualos ac demum in fide continuit. cum ſe
pe in nemoribus ⁊ proceres ⁊ mediocres viri
laqueo ſuſpenſi inuenirentur. nulla accuſatio
ni prius audita. Querentibus tamen cauſam.
conſtabat fregiſſe fidē. aut magnum aliquod
ſcelus commiſiſſe qui necati reperiebantur. id
iudicium ad noſtram vſqȝ durat etatem voca

turqȝ vetitum. qui ei preſunt ſcabini appella
bantur. quorum ea preſumptio eſt. vt per to
tam germaniam iuriſditionem extendere ve
lint. Secretos habent ritus ⁊ cum hoc ⁊ archa
na quedam cum quibus malefactores iudicāt
ea nondum quiſqȝ repertus qui vel precio vel
metu reuelauerit. Ipſorum quoqȝ etiam ſabi
norum magna pars occulta eſtque per prouin
cias diſcurrentes crimino ſos notant ⁊ referen
tes iudicio accuſant. probantqȝ vt eis mos eſt.
damnatiqȝ deſcribuntur in libro ⁊ minoribus
ſcabinis committitur executio. reus vero igna
rus ſue damnationi. vbicunqȝ enim repertus
fuerit ſupplicio afficiatur. Degenerauit autem
hoc iudicium. Nam ⁊ viles aliquę perſone ad
mittuntur ⁊ ciuilia negocia tractare audent.
quibus enim erat ſolum de criminalibus per
miſſa poteſtas. In hac etenim prouincia weſt
ualia noſtro tempore ſuſatenſes ab eccleſia Co
lonienſi deſtituere. nec etiam diutino vexati bel
lo multiſqȝ etiam cladibus affecti ⁊ obſeſſione
pertinaciſſima oppugnati ad obedientiam re
dire. cuius etenim rei cauſa ⁊ Theodricus Co
lonienſis antiſtes. qui Weſtualorum princeps
habetur. Et Johannes dux Clevenſis nō par
uis inter ſe odijs contendere. Cum enim Suſa
tenſes ad Cliuenſium opes confugiſſent Co
lonienſes vero Saxonie duces ⁊ cum hoc non
paruam Bohemorum manum in auxilium
accepiſſent. Apud monaſterium quoqȝ eiuſdē
prouincie ciuitatem propter eccleſiam quam
Walranius Theodrici frater ſuo debitam exi
ſtimabat valde acriter dimicatum eſt. in quo
enim bello multis hoſtium ceſis. vnus vero ex
principibus Brunſuicenſibus qui dux copia
rum fuit interceptus ⁊ in poteſtatem Coloni
enſis antiſtitis factus. Eſt autem Weſtralia
regio admodum frigida neqȝ enim frumenti
habundans. pane vero vtuntur nigro. ceruı
ſia vero potus eorum. vinum enim quod rhe
no vehitur valde magno emitur precio. opulē
ti tantum eo vtuntur. idqȝ raro. Populus vero
marcialis eſt ⁊ etiam ingenioſus. de quo pro
uerbiū eſſe dicunt vicioſos ⁊ fallaces Weſtua
lia facilius q̄ȝ ſtultos gignere. Hic q̄ȝ Theodrici
preſulis mentio incidit non eſt abſre pauca de
eo referre. cui inter viros illuſtres noſtri ſeculi
nemo locum negauerit. Origo vero eius ex fa
milia Morſnenſi apud germanos principes
honoratiſſima fuit. Tres vero fratres habuit.
qui omnes ſupra ſexageſimum annum vixere.

Heinricus vero natu maior paternū̄ princi-
patum cum ſumma diligentia ac ſollicitudine
gubernauit. Johannes vero ſecundus frater
ſuus monaſterienſem eccleſiam multis annis
vſq3 ad exitum vite ſue ſumma cum laude ac
gloria adminiſtrauit. Valrauius vero ad Tra
iacenſem eccleſiam ⁊ etiā ad monaſterienſem
defuncto fratre ſuo Johanni nequaq3 aſpira-
uit. q̄uis enim ad traiectam concilij Baſilien-
ſis fauore ⁊ ad Monaſterienſem Nicolai pon
tificis inſtitutione vteretur. Theodric⁹ vero ip
ſe cū Bononie iure pontificio operā valde ma
gnam daret. a Johanne vero vigeſimotertio
ſummo pontifice romani eccleſie. Colonienſe3
eccleſiam obtinuit. cui enim iam ſex ⁊ quinqua
ginta annos non ſine plebis ac etiam nobili-
tatis magno fauore prefuit. qui ⁊ ſi plurima
pro defenſione ſacraſancte eccleſie ſue Coloni
enſis vario euentu bella geſſit in quis modo ſtrē
nui militis. modo fortiſſimi ducis officiu3 im-
pleuit. nunq̄3 tamen domi aut ſacerdotalia mu
mina aut etiā ciuilem adminiſtrationem ne-
glexit. corpore vero pulchro ⁊ ſupra commune3
ſtaturam valde eminentem. animo vero ma-
gno ⁊ perliberali. cuius pallatium illuſtribus
ſemper patuit hoſpitibus

Sequitur de Haſſia germanie pro
uincia ⁊ de deſcriptione eius

De Haſſia germanie prouincia

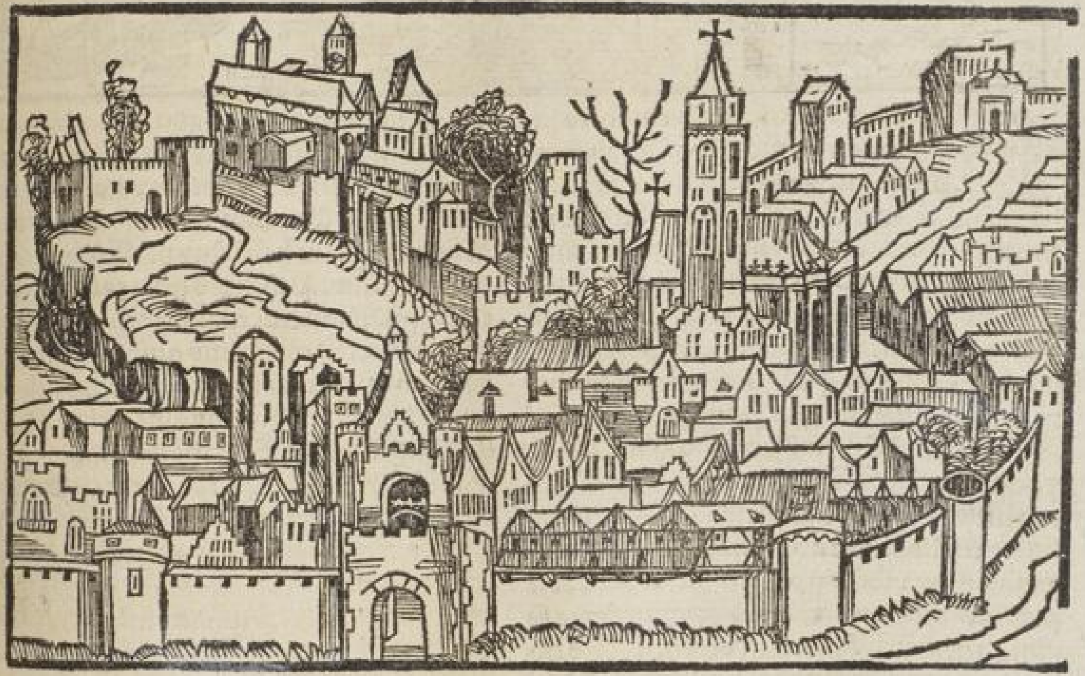

Inter Weſtualos vero ac etiam Fran
cones Haſſia iacet montania regio q̄
a rheno fluuio in ſeptentrione porre-
cta Thuringie iungitur. Princeps vero gentis
lantgraui⁹ etate noſtra ad imperium vocat⁹
imparem vero ſe eſſe dixit qui tante rei molem
ſuſtinere poſſet. maluitq3 paruo imperio pa-
rentibus ſuis ſibi relicto vtiliter preeſſe. q̄3 ma-
gnum accipiens diſſipare. id quoq3 ſibi obſta
re ad rem chriſtianam gerendam dixit. quia
litteras ignoraret. Fuit tamen legum cultor.
quas ſibi patrio ſermone exponi iuſſit. quoti-
ens enim coram eo cauſa ventilata eſt. nec vn-
q̄3 compertus eſt iniquam tuliſſe ſententiam.
Hic cum reformatus monaſterium quoddam
ſue ditionis ingreditur ⁊ inuitatus cum mona
chis edidit venenum pro cibo inter edendum
ſumpſiſſe creditus eſt. nam ⁊ ipſe ⁊ abbas qui
reformationem petierat pauloposſt extincti fue-
runt.

Sequitur de regione franconia